

KYRK-FILIP

Filipstad – Brattfors – Nordmark – Rämnen – Gåsborn – Nykroppa

*Informationsblad från
Filipstads församling*

Nr 1 2021

Församlingsliv i coronatid

Filipstads kyrka 235 år

Kyrkovalet 2021

Coronan en verklig prövning

Den pågående pandemin har visat sig vara betydligt besvärligare och mer långvarig, än vad många kunde tänka sig i början av 2020, inklusive ledande experter på Folkhälsomyndigheten. Det har blivit en verklig prövning på flera sätt och på flera nivåer för individer, familjer, organisationer och hela samhället. Ja, hela vår värld dignar under trycket från Coronapandemin.

För Filipstads församling är det förstås också en mycket speciell tid, där mycket är ”upp och ner” och väldigt lite är som det brukar. Mitt i allt försöker vi förstås följa de restriktioner som våra myndigheter beslutar om. Det är självklart för oss som organisation att så gott vi kan dra vårt strå till stacken vad gäller kampen mot Coronapandemin.

Samtidigt försöker vi gestalta våra verksamheter på ett så behovsanpassat och lämpligt sätt som är möjligt, i den rådande situationen. Tyvärr ligger förstås flera verksamheter i ”ide eller i dvala”. Att samla personer från olika riskgrupper i större grupper är vara sig lämpligt eller tillåtet. Våra vuxenkörer är exempel på sådana verksamheter, som får vänta tills pandemin släpper greppet om samhället.

Vi försöker dock hålla liv i våra söndagliga gudstjänster i våra kyrkor. Oftast landar gudstjänsten i Filipstads kyrka, som är störst och därmed allra ”Coronasäkrast” för åtta personer att samlas i, men vi har även söndagliga gudstjänster i någon av de andra av våra kyrkor.

Från och med i januari blev det möjligt att i förväg boka plats vid söndagens gudstjänst. Vips kunde vi med glimten i ögat säga att nu var det fullsatt i kyrkan, då det magiska talet åtta deltagare uppnåts. Tjänstgörande personal räknas dock som bekant inte in i de åtta deltagarna.

Vi har också sedan i advent spelat in andakter och enklare gudstjänster, som finns att titta på via dator, läsplatta eller mobiltelefon, på vår hemsida. Vi har förstått att detta har uppskattats av många.

Våra tacksägelser för våra nära och kära som vi haft begravningsgudstjänster för den senaste veckan, och som i regel ingår i söndagarnas gudstjänster, har sedan innan jul fått en delvis ny gestalt. Dessa läggs nu under pandemin som en egen liten andakt i anslutning till gudstjänsten,

men inte i. Vi gör så här för att undvika konkurrens om de få (åtta) platserna vid de söndagliga gudstjänsterna, och säkerställa att de anhöriga kan få vara med vid ljusständningen och klockringningen för de bortgångna.

När pandemin omsider kommer att klinga av och vi kan återgå till lite mer normala förhållanden är för tidigt att sia om.

Till dess kommer vi från församlingens ledning att efter bästa förmåga följa utvecklingen av situationen här i Filipstads församling, och anpassa våra verksamheter efter både risker och möjligheter.

Jag vill också passa på att nämna att i en så här svår situation, som pandemin utgör, kan många av oss känna behov av att ha någon att samtala med.

Församlingens präster (Per Saxholm, Arthur Porsche, undertecknad och vår diakon Anette Bäck Davidsson) har som en viktig del i sina tjänster att finnas till hands för samtal, till stöd i livets svåra stunder och tider.

Vårvinterhälsningar från kyrkoherde
Paul Henriksson

I väntan på normalt läge

Kära församlingssvänner!

Vi har fortfarande ett antal månader framför oss innan livet kan börja återgå till ett nytt normalt läge. Hur detta normalt läge ser ut är svårt att veta idag, men att det blir bättre än hur det sett ut det senaste året torde vara säkert.

Jag hoppas att vi inom församlingen kan återgå till mer normal verksamhet i sommar.

Vi är många som längtar efter musikgudstjänster och gudstjänster utan restriktioner. Kyrkliga handlingar såsom dop, konfirmation, bröllop och begravningar finns naturligtvis med i församlingens utbud redan nu.

Vår kyrkoherde Paul Henriksson och övrig personal hoppas och önskar att ni tar del av dessa tjänster även under pandemin. Vår personal ser till att allt sköts enligt myndigheternas riktlinjer.

Vi har ett kyrkoval den 19 september i år. Då sker val i tre nivåer – Kyrkomötet, Stiftsfullmäktige och Filipstads Kyrkofullmäktige.

Ni kommer att få fyllig information om valet till kyrkofullmäktige och de nomineringsgrupper som finns i församlingen i kommande nummer av Kyrk-Filip.

Jag önskar Er alla en fin och fridfull vår där vi alla förhoppningsvis kan få vaccin mot Covid -19.

Varma hälsningar

Leif Holmgren
Kyrkorådets
ordförande

Framsida Kyrk-Filip

Filipstads kyrka har fått fasadbelysning. Den har installerats under vintern och premiärtändes sista veckan i januari.

Konfa på distans är inte detsamma som att träffas i levande livet förstås men visst funkar det ganska bra.

Digital konfa i coronatider

Att vi lever i en digital tid vet vi alla. Men att vi bara kan mötas digitalt, det är något annat.

Många är trötta över att vi inte blir av med pandemin, och vi som konfirmandgäng skulle gärna vilja mötas i våra fina lokaler. Det går bara digitalt nu. Som så mycket annat.

När vi träffades en tid efter att vi inte sett varandra på ett tag kändes det ändå bra att i alla fall ha sett varandras ansikten och höra varandras röster.

Under vårt första digitala möte med konfirmander hade vi det jätteroligt med hjälp av ett motiverat arbetslag. Tack till Clas, Anna, Helena och Hannes. Tillsammans lärde vi oss nya begrepp som pexip, kahoot, dela skärmen, möteslänk och så vidare.

När vi hade satt igång mötet diskuterade vi (inte bara om det tekniska), och lärde oss något nytt om kyrkoåret, skrattade, sjöng psalmer eller lyssnade på sång och

musik. Frälsarkransen var förstås med. Och vi hade till och med en quizomgång.

I slutet av vårt möte förberedde vi nästa tillfälle, och kanske finns det snart digitala gudstjänster med konfirmander också.

Det finns mycket vi kan lära oss i den här tiden. Vi tillägnade oss mycket tekniska detaljer och kanske också att uppmuntra varandra, och att bli kreativa. Det är kanske framförallt i kristider man får nya idéer och skapar nya sätt att hantera något, och där man ser hur viktigt det är att vi hjälps åt.

Vi hoppas att det snart är över med pandemin och att vi kan ta med oss de nya idéerna och kan träffas igen. Eftersom det är så viktigt att man verkligen kan ses ansikte mot ansikte. Vi alla längtar efter det.

Vi saknar våra konfirmander.

Arthur Porsche

Sista etappen på Kroppa kyrka

Renoveringen av Kroppa kyrka påbörjades förra året, och nu stundar den andra och sista etappen.

Tornet och tornspiran på Kroppa kyrka har haft prio ett i projektet och nu är det övriga fasader och skiffertaket som skall ses över. Arbetet planeras att pågå under hela 2021.

Församlingens önskan är att få skiffertaket helt renoverat. På de olika takfallen har plattor börjat lossna och då ingen riktig underlagspapp finns är det risk för läckage. Taken har dessutom flera olika typer av lagningar och då större delen av skifferplattorna är monterade med gamla spik har bedömningen gjorts att samtliga takfall utom sakristian bör läggas om.

Stort intresse för bokade gudstjänster

Bokningsbara gudstjänster.

Det var något som församlingen införde med start i januari och med hittills enbart positivt utfall.

Kyrkobesökarna ges på det här sättet möjlighet att ringa eller e-posta till församlingsexpeditionen och boka plats på någon gudstjänst, och högst åtta platser finns tillgängliga i enlighet med de restriktioner som gäller.

Det hela kom till efter att kyrkopersonal varit i kontakt med flera personer som undrat kring antal platser på gudstjänsterna. Det har helt enkelt funnits en osäkerhet kring om det finns platser lediga på gudstjänsterna eller inte.

Därför bestämdes att man skulle införa möjligheten att boka plats i förväg, inte minst som en extra service för dem som ofta brukar besöka gudstjänsterna och inte gärna vill missa tillfället.

Bokningen måste göras senast klockan klockan tolv på fredagar.

Livesända gudstjänster lyckat grepp

Församlingens digitala gudstjänster fortsätter tillsvidare som vanligt varje söndag.

Satsningen på de livesända gudstjänsterna visar sig ha varit ett lyckat grepp för att nå de församlingsbor som inte har möjlighet att besöka sin kyrka, eller väljer att avstå från besök på grund av smittspridningen.

Fram till nu har det varit uppemot 200 besökare som varit in och tittat på gudstjänsterna via hemsidan eller sociala medier.

Kyrkovalet – demokrati i kyrkan

Söndagen den 19 september 2021 är det val i Svenska kyrkan. Alla medlemmar som är 16 år och äldre kan rösta om hur de vill att Svenska kyrkan ska styras.

År 2000 skildes Svenska kyrkan från svenska staten. Sedan dess ansvarar Svenska kyrkan själv för kyrkovalet, som äger rum vart fjärde år. I kyrkovalet röstar väljarna om vilka som ska vara med och bestämma i Svenska kyrkan de kommande fyra åren.

Vad handlar valet om?

Svenska kyrkan är Sveriges största trosamfund med 5,8 miljoner medlemmar.

Den kristna grunden innebär ett engagemang för alla människors värde och värdighet och för ett aktivt miljö- och klimatarbete.

Som medlem bidrar du till gemenskap, glädje, fördjupning och sammanhang för dig själv och andra, till exempel genom dop, bröllop, andra gudstjänster, öppen förskola, barn- och ungdomsverksamhet, körer och konserter.

Du bidrar också till att bevara vårt gemensamma kulturarv, i form av byggnader och traditioner och du är med och stödjer kyrkans sociala arbete för människor i utsatthet, ensamhet och sorg.

I kyrkovalet röstar du om:

- Vad kyrkan ska göra – den strategiska inriktningen.
- Vad det får kosta – budgeten och fördelningen av resurser.
- Hur det går under tiden – att följa upp och utvärdera den grundläggande uppgiften: att fira gudstjänst, undervisa i och berätta om kristen tro, och att möta och hjälpa utsatta människor.

Medlemmarna i Svenska kyrkan röstar fram representanter till tre olika nivåer: Kyrkofullmäktige, Stiftsfullmäktige och Kyrkomötet.

**BRA ATT VETA
INFÖR...**

**KYRKO
VALET**

Kyrkoval
19 SEP 2021

Svenska kyrkan är Sveriges största trosamfund med 5,8 miljoner medlemmar. Den kristna grunden innebär ett engagemang för alla människors värde och värdighet och för ett aktivt miljö- och klimatarbete.

Som medlem bidrar du till gemenskap, glädje, fördjupning och sammanhang för dig själv och andra, till exempel genom dop, bröllop, andra gudstjänster, öppen förskola, barn- och ungdomsverksamhet, körer och konserter.

Du bidrar också till att bevara vårt gemensamma kulturarv, i form av byggnader och traditioner och du är med och stödjer kyrkans sociala arbete för människor i utsatthet, ensamhet och sorg.

SÅ HÄR RÖSTAR DU

På valdagen röstar du i den vallokal som står på ditt röstkort. Du får hem röstkortet i brevlådan några veckor före valet. Det är viktigt att du tar med dig din legitimation för att kunna bevisa att du är du.

Förtidsrösta

Förtidsröstning innebär att du röstar någon annanstans än i din vallokal. Förtidsröstningen startar den 6 september och pågår fram till och med valdagen. Du måste ha med dig ditt röstkort och din legitimation.

Information om var du kan förtidsrösta och öppettider finns på svenskakyrkan.se/kyrkoval

RÖSTA I KYRKOVALET

Svenska kyrkan är demokratiskt uppbyggd och genom att rösta i kyrkovalet påverkar du vad kyrkan ska göra. I kyrkovalet görs val till tre olika nivåer:

Val till kyrkofullmäktige, lokalt

Du väljer till kyrkofullmäktige i den församling eller det pastorat där du bor. Kyrkofullmäktige bestämmer ramarna för den verksamhet som finns nära dig, till exempel vad församlingen ska erbjuda för barn, unga och äldre och hur musiklivet ska se ut.

Val till stiftsfullmäktige, regionalt

Svenska kyrkan är indelad i 13 stift. Stiftsfullmäktige är stiftets högsta beslutande organ. Stiftens främsta uppgift är att stödja församlingarna i deras verksamhet och förvaltning genom expertis inom flera områden. De kan till exempel bidra med kunskap i kyrkoantikvariska frågor, när en kyrka i stiftet behöver renoveras.

Val till kyrkomötet, nationellt

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ med 251 ledamöter. Det beslutar om kyrkans gemensamma och övergripande frågor, allt från hur kyrkan ska arbeta med klimatfrågan till vilka psalmer som ska finnas i psalmboken.

MER INFORMATION

Du hittar mer information samt grupper och kandidater som du kan rösta på via kyrkans valwebb svenskakyrkan.se/kyrkoval

Du kan också ringa 018-16 95 00 (växel).

Svenska kyrkan

Orgeln är den näst största i hela stiftet. Ett gigantiskt bygge som rymmer 4 000 pipor.

Kyrkorgeln fyller 40 år

Orgeln i Filipstads kyrka togs i bruk 1981 och fyller därmed jämna 40 år i år.

Det var genom bidrag från brukspatron Vidberg och med insamlade medel man 1791 kunde ge orgelbyggaren Svahn i Stockholm i uppdrag att bygga orgeln. Ett arbete som tog två och ett halvt år i anspråk.

Efter invigningen av orgeln 1796 har denna byggts om och förbättrats ett flertal gånger genom åren, senast 2014-2015 då den genomgick en omfattande helrenovering.

Det är stiftets näst största orgel som finns i Filipstads kyrka. Orgeln har 49 stämmor (pipsorter) som innebär cirka 4 000 pipor.

Den byggdes 1981 av Grönlunds orgelbyggeri i Gammelstad utanför Luleå. En del av materialet kommer från tidigare orglar som funnits i kyrkan och fasaden är så gammal som från 1796.

Under de 33 år som gick mellan 1981 och 2015 gjordes inga större in-

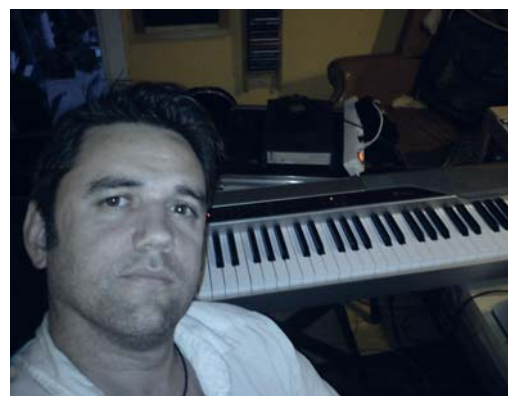
grepp på orgeln utan bara mindre, nödvändiga åtgärder vid behov såsom reparationer och regelbunden stämning.

Men en orgel är ett musikinstrument och för att fungera krävs ibland större ingrepp och renoveringsarbeten. Så resonerades det inför den stora renoveringen senast och efter en lång tids planeringsarbete bestämde sig församlingen för att göra en större satsning på orgeln och renovera den grundligt.

Efter ett förarbete med att hitta passande entreprenör blev det till sist Karl Nelson utanför Lidköping som anförtröddes uppdraget. Arbetet startade direkt efter Oxhölja 2014 och pågick till vårvintern 2015. Drygt ett år efter renoveringsstarten, i oktober, kunde orgeln åter tas i bruk och invigdes under festliga former.

Johnny Larsson, organist i Filipstads kyrka.

Marcos Ciscar i studion.

Nu finns orgeln i hans studio

Musikskaparen Marcos Ciscar i Filipstad har Filipstads kyrkorgel i sin dator. Ett unikt projekt har gjort det möjligt för honom att fånga tonerna och klangerna digitalt.

Marcos Ciscar fick nyligen ett projektstipendium inom ramen för Region Värmlands satsning Kreativ Karantän. Detta har gjort att han kunnat tillbringa tid i sin studio och avsluta projektet utan risk. Projektet riktar sig både till att skapa ett virtuellt instrument av den renoverade kyrkorgeln i Filipstad och även utbyggnaden av hans egen kompositionspalette.

Det började som en dröm vid en orgelkonsert i Filipstads kyrka: Tänk om man kunde ha orgelklangerna tillgängliga i studion? funderade Marcos.

Nu är läktarorgeln omvandlad till ett virtuellt instrument och den blir tillgänglig för många människor som ett redskap för övning, komposition, arrangering och undervisning.

Marcos har jobbat hårt för att fånga både essensen av själva orgeln men även akustiken i kyrkan som är en så stor del av ljudet.

– Jag har spelat in 14 orgelklanger och tio egna kombinationer. Varje ton per klang, 58 stycken, måste spelas in, redigeras, loopas, trimmas in med mera. Ett digtigt arbete, men nu är kyrkorgeln äntligen klar.

– Jag vill tacka Filipstads kyrkoförsamling för att jag fick spela in orgeln och Region Värmland för det ekonomiska stödet! Jag hoppas att detta projekt kommer att inspirera andra att uppträda och komponera med de majestätiska ljuden från denna kyrkorgel och låta instrumentet hitta nya målgrupper.

*Det är den stor-
slagna miljön på
Högbergsfältet och
människoöden i
äldre tider som in-
spirerat Helén Wigh
till hennes debutro-
man.*

Historiska iskalla vin

Mycket på gång. Förutom debutromanen ger Helén ut sin första barnbok i år, och troligen kommer även roman nummer två. Att hon redan arbetar på en tredje vittnar om både skrivlust och glöd.

Skriva har hon alltid gjort men författare har hon aldrig tänkt att man kan bli.

I mars gör Helén Wigh från Persberg romandebut, och uppföljaren ligger redan klar.

”Järnmärkt” heter hennes debutroman som släpps den 22 mars. Den utspelar sig i Persberg i mitten av 1800-talet – 1858 för att vara exakt. Efter att ha begravt sin far återvänder Carl till den lilla gruvbyn, orten fadern flydde från tjugo år tidigare. På sin dödsbädd avslöjade hans far slutligen sanningen om moderns död. När Carl får veta att modern mördades beslutar han sig för att finna den skyldige och utkräva hämnd. Under falsk identitet tar han sig till Persberg där han blir vittne till hur en liten flicka mister livet...

Det är den kittlande upptakten till berättelsen, som Helén Wigh började skriva på 2013 i samband med en skrivarkurs hon gick.

Vi träffar henne i det lilla kapellet på Skavnäset i Persberg. Här på Högbergsfältet växte hon upp, med pappa Eije, mamma Eva-Britt och tre syskon. Det är en miljö hon känner utan och innan och var en självklar skådeplats för sitt skönlitterära drama.

Delar av familjen visar sig också vara involverade i debutbokens tillkomst, om

man nu ska börja med omslaget innan man tar itu med det texten och det litterära.

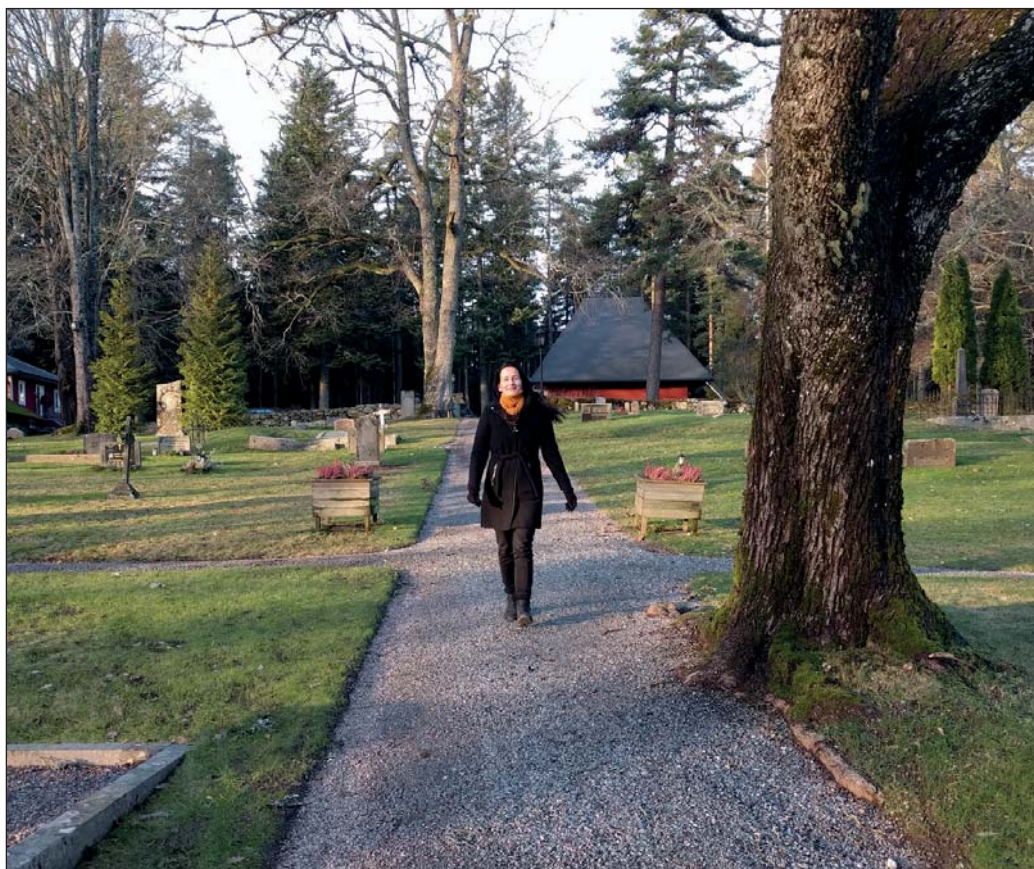
– Det är min systerdotter som fått vara modell på framsidan, och brorsan har fotat, berättar Helén.

Över Högbergsfältet vilar fortfarande en hel del mystik och ödsligheter. Stora, övergivna gruvhål möter en storslagen, orörd natur och från sjön Yngen sveper friska vindar in.

– En spännande plats att lägga ett romanmanus i, och jag har alltid gått igång på historia. Men att få till själva miljön och personerna var ändå bland det svåraste, eftersom mycket var annorlunda på den tiden, menar Helén som fick komplettera sin egen kunskap med massor av research.

– Alla personer och händelser i boken är fiktiva, men det måste vara trovärdigt. Så jag har grävt i allt från när belysningen kom till vad folk tjänade och jag har lärt mig oerhört mycket på vägen, berättar hon vidare.

Det som lockar mest är att skriva om

dar över Skavnäset

Helén kan omgivningarna väl ute på Skavnäset men det krävdes ändå mycket research för att kunna skriva boken.

”den lilla människan”, som hon uttrycker det.

– Vanliga människor och hur de levtt intresserar mig. Människor som får kämpa mycket.

Men intresset för att skriva, varifrån kommer det?

– Jag har nog alltid skrivit små berättelser. Sen var min gammelmormor bra på att berätta mycket, även om hon inte direkt präglade mitt skrivande. Jag fick nog en skjuts i viljan att berätta från min mammas kusin som alltid berättade historier för mig och mina systrar. Hon kunde trollbinda oss med orden och det osade alltid spänning.

Helén nämner också Lisa Tetzners ”Sotarpojken” som en språngbräda.

– Den har verkligen präglat mitt skrivande och fick mig att vilja skriva om människoöden. Jag läste den första gången i årskurs fem och flera gånger sen dess.

Att hon själv hade förmåga och talang att skriva längre texter blev både hon och hennes lärare på gymnasiet varse när hon lämnade in en uppsats på 50 sidor om egyptisk läkarkonst.

– Läraren blev nog lite chockad, själv hade jag ju bara skrivit och skrivit av lust och glädje, säger Helén som också valde läraryrket.

– Ja, författare var ju inget man trodde

sig om att kunna bli och ha som yrke, menar hon.

Skrivarkursen för sju år sedan blev en ordentlig knuff.

– Vi fick uppgifter och ämnen att ta oss an, skriva om ilska till exempel, och använda språket på olika sätt. Sen fick man veta vad som var både rätt och fel. Väldigt lärorikt.

Helén inspirerades till ett första romanförsök, skrev och skrev och hade slutligen ett manus klart. Hon skickade första versionen av det som skulle bli ”Järnmärkt” till bland annat Piratförlaget, där hon lyckades ta sig igenom det kritiska nålsögat. Inte mindre än tre lektörer stötte och blötte manuset innan förlaget ändå slutligen avböjde.

Det var inte tu tal om att den här författartalangen från Persberg var något att hålla ögonen på, men likt historien om den unga Astrid Lindgren som fick nej hos Bonniers var det ett helt annat förlag nere i Skåne som nappade på ”Järnmärkt”.

För Helén som också hade hunnit skriva klart uppföljaren och påbörjat en tredje roman blev det triss i avtal. Inte illa för någon som inte ens tänkt sig att kunna bli författare.

Hon inser att nästa år kanske kommer bli hektiskt. Förutom debutromanen i mars släpper hon en barnbok och redan till hösten vill förlaget ge ut roman num-

mer två, ”Pianofamiljen”, som tar avstamp i 1940-talets arbetarrörelse med Filipstad och Karlstad som geografisk utgångspunkt.

Helén tillstår att hon känner sig lite nervös just nu.

– Jag har aldrig egentligen haft någon önskan om att bli offentlig, så det känns lite pirrigt inför vad folk ska tycka och tänka. Om jag vågar läsa jag kanske recensionerna. Jag vet inte, jag är kanske onödigt hård mot mig själv, säger hon.

Det är ett rejält kliv hon tagit på kort tid, och hon har redan gått ner i arbetstid för att få mer tid att skriva. Sedan 2004 bor hon utanför Karlstad och arbetar på Västerstrandsskolan.

– Jag undervisar i svenska som andraspråk och trivs jättebra med det. Men nu måste jag ge plats för mer skrivande, när jag har nybyggd skrivarlåda och allt, säger hon.

Vi tar en promenad på Högbergsfältet och Skavnäset. Det biter lite i kinderna.

– Tänk så många gånger man har gått här men det är alltid lika fantastiskt vackert, säger Helén och kisar mot solen som blänker skarp över Yngen.

Rolf Carlsson

Filipstads kyrka fyller 235 år

Vy från Spångbergshagen i äldre tider.

Filipstads kyrka fyller 235 år.

Den stenkyrka Filipstad till slut fick bär på en lång historia, där de tidigaste noteringarna om kyrkor i vår bygd är från mitten av 1300-talet.

Koncentrerar vi oss på den nuvarande kyrkans tillkomst föregicks den närmast av två viktiga händelser; bygget av den gamla träkyrkan 1616 och den ödesdigra brand 1775 som ödelade hela södra delen av staden inklusive kyrkan. Det var ett hårt slag för församlingsborna som hade offrat sig mycket för sin kyrka genom åren. Med deras hjälp – Filipstad hade vid denna tid endast 50 hushåll – genomfördes flera ombyggnationer och restaureringar. Slutligen hade kyrkan både torn och klockstapel och den försågs med takpanel. Pricken över i:et blev det tornur som den försågs med 1745.

Söndagen den 7 maj 1775 tillintetgjordes alla ansträngningar när den stora branden bröt ut, och den hade börjat i brukspatron Johan Lundgrens gård.

Gårdarna var då försedda med halm- och torvtak vilket gjorde att elden fick ett snabbt förlopp, och stannade inte av förän vid sjön.

Det mesta av kyrkans inventarier förstördes i branden, även klocka och orgel-

verk. Däremot räddades nattvardssilvret, den gamla dopskålen, några textilier och delar av ljuskronorna. Saker som fortfarande finns bevarade och som är en del av den nuvarande kyrkans inventarier.

Församlingsborna gav inte upp trots branden. Redan en månad efteråt beslöt sockenstämman att bygga en ny kyrka, och den här gången skulle den vara byggd av sten. Man visste att det skulle ta flera år att genomföra arbetet och det akuta problemet var hur gudstjänsterna skulle fortgå under tiden.

Prosten Tingberg bestämde att man skulle uppföra en "hjelpkyrka" tillsvidare och en sådan stod färdig sommaren 1776. Det är inte helt dokumenterat hur denna såg ut men var av enklare slag, ungefär som en lada. Den fick en kyrklig inredning med klockstapel utanför, med nymgjutna klockor. Var kyrkan låg är inte heller riktigt klarlagt, men uppgifter pekar på att det var på den plats där Bergmästaregården ligger idag.

Det tog sex år att bygga den nya stenkyrkan. Invigningen skedde den 23 oktober 1785, och prosten Tingbergs invigningspredikan finns fortfarande bevarad åt eftervärlden.

Altaruppsats och predikstol kom på plats först fyra år efter invigningen, och bekostades av brukspatron Johan Lund-

Kyrklivet i staden är äldre än staden själv

Dagens kyrka invändigt och utvändigt med den upplysta fasaden som senaste tillskott.

gren som ansåg sig stå i skuld till kyrkan efter branden.

Orgeln i Karlstads domkyrka inspireerade till orgelbygget i Filipstads kyrka, och mer om just orgeln finner du i en separat artikel i detta nummer av Kyrk-Filip.

Filipstads kyrka kompletterades 2006 med en så kallad kororgel, som tidigare fanns i Trons kapell på östra kyrkogården.

Kyrkogården som finns alldeles invid kyrkan, den gamla kyrkogården, användes efter branden 1775 som lagringsplats för byggnadsmateriel. Själva kyrkogården kom till 1785 sedan man fyllt upp platsen med ett två meter tjockt jordlager.

Här vilar flera brukspatroner, liksom bergmästare Franz von Schéele och prosten Tingberg med förnamnet Bengt Didrik. Vissångaren och tonsättaren Gunde Johansson har också sitt vilorum här, precis som forne Hollywood-regissören och skådespelaren Alf Kjellin.

Den som är nyfiken på mera fakta om Filipstads kyrka kan ta del av den broschyr som församlingen tidigare utgivit, "Filipstads kyrka från medeltid till 2000-tal".

Rolf Carlsson

Förändringens vindar i och över kyrkan

Den kristna kyrkan har funnits i nästan exakt 2000 år. Här, i det vi sedan medeltiden kallar Sverige, har kristendomen funnits representerad i liten skala sedan 800-talet, men kristnandet av landet tog flera hundra år, innan kyrkan blev den ledande religionen i hela landet.

Under vägens gång har kyrkan organiserats på flera olika sätt, utifrån hur samhället har sett ut. En mycket stor skiljelinje går på 1500-talet då den katolska kyrkan fick lämna plats för den Evangeliskt-Lutherska kyrkan, som också fick ett mycket nära förhållande till den svenska staten.

Den blev en statskyrka.

Detta förhållande varade till år 2000, då kyrkan fick ett friare förhållande till staten.

Med tiden har också organisationen av kyrkans gräsrotsnivå – församlingarna – förstås förändrats.

Tittar vi på de allra senaste årtiondena har kyrkans organisation förändrats mycket. Detta i likhet med hur kommuner och landsting förändrats över tid. Ja, nu

heter det ju inte längre landsting, utan det nya namnet är ju "Regioner".

I Filipstads kommun framträder idag Svenska kyrkan som *en* församling, men det är bara ett decennium sedan den församlingen bildades 2010, genom en sammanläggning av flera församlingar som då ingick i Filipstads pastorat. Det var: Filipstad, Brattfors, Gåsborn, Kroppa, Nordmark och Rämnen.

Att pastoratets ledning (förtroendevalda och tjänstemän) vågade ta det steget var, som jag ser det, mycket framsynt. Idag är det svårt att se hur den gamla indelningen skulle kunnat vara ändamålsenlig i dagens läge, trots att det endast handlar om ett decennium. I vissa tider förändras samhället och förutsättningar snabbt.

Backar vi sedan till tiden runt millennieskiftet stod kyrkan i Filipstad även då inför en stor utmaning vad gäller sin organisation. Då fanns det tre självständiga kyrkliga enheter i Filipstads kommun, med var sin kyrkoherde i Filipstad (Filip-

stad, Brattfors och Nordmark), Rämnen (Rämnen och Gåsborn) och Kroppa.

Det ovan beskrivna pastoratet bildades 2002, när de tre tidigare självstyrande enheterna gick samman för att med förenade resurser möta framtiden.

På bara de senaste 20 år har alltså kyrkan förändrat sin organisation inte bara en gång, utan vid två tillfällen har stora förändringar skett.

Det är viktigt att komma ihåg att kyrkan är en del av det övriga samhället och när det övriga samfundet förändras över tid behöver även kyrkan göra det, för att inte riskera att bli otidsenlig. Det kan handla om verksamhetsformer som gudstjänster, konfirmandverksamhet, diakoni med mera, men det kan också handla om hur kyrkans uppbyggnad och organisation ser ut.

Paul Henriksson

Ja, jag vill bli medlem i Svenska kyrkan

Fyll i dina uppgifter och skicka/lämna den till pastorsexpeditionen

Namn.....

Personnummer.....

Adress.....

Telefonnummer.....

E-postadress.....

Underskrift.....

Kryssa i rutan här om du vill att någon kontaktar dig för att berätta mer om kyrkan och hur du kan ta del av det som händer.

Skicka in talongen till:
Filipstads församling
Box 16
682 21 Filipstad

Besöksadress: Kyrkogatan 2
telefon 0590-18750
E-post: filipstads.forsamling@svenskakyrkan.se

Gå gärna in på vår hemsida där du kan läsa mer om vad som händer i Filipstads församling.
www.svenskakyrkan.se/filipstad

Svenska kyrkan
FILIPSTADS FÖRSAMLING

KYRK-FILIPS †-ORD

TIDIG VÅR- BLOMMA	↖	JUNG- FRULIGT	SES DEMONSTRERA		↗
		RING- LADE I EDEN		BO- RICKAN	
↙					
SÖMN- TUTA	↘			UNDER- ORT	
HON BE- TRAKTAS SOM VÄSTER- GÖT- LANDS OCH SKÖVDES HELGON	PROFET				
	PRO- PAGAN- DIST				
		FORN- NOR- DISK GUD			
HITTAS FVLL- NINGEN	↗				APRIL

GÅR
TUR
SOM
RETUR

RÄTT
I SKOL-
BOK

PRYDS TILL
HELGEN AV FÄRG-
GRANNA VIPPOR

HÄR PÅ
FÄR
LEDER UT
TILL PLAN

FRIDEN

STIGER
OM
VÅREN

MOTOR-
KLUBB

STÖT

BÖR MAN
INTE
GÖRA AV
SMÅSAK

SÄLL

UTHUS

ÖRE-
BRO
LÄN

SAMLAR
LÄRARE

ALLMÄN
HELG-
DAG

VARA
RÄDD
OM

VILA
FÖRE-
KOM-
MANDE

TUR
TILL
SYLT

TRIPPAS PÅ
EVAS TRED-
JE SON

HÄRD-
FÖR

GÖR VI
MOR
I MAJ
GÄLLER

SKOPAN
DRIVA
PÅ

Roterande
verktyg med
flera skär
eller tänder

UTGÖR
HALVA
MÄNSK-
LIGHETEN

MODER
SOM FICK
FRED-
PRIS
RÖKELSE

EN TID
DEN ENDE

BOMMA

HÄLLA
I SIG
LAGER

LÄNGD-
MÄTT

BOK
2101

PSALMEN

"Här var mellan ljuset
och mörkret en strid.
Dock segrade ljuset
□ □ □."

Korsordslösningen skall vara tidningen tillhanda senast den 30 april och adressen är Kyrk-Filip, Box 16, 682 21 Filipstad. Märk kuvertet med "Korsord nr 1". De tre först öppnade, rätta lösningarna belönas med varsin Triss-lott och vinsten skickas med post. Vinnarna presenteras i nästa nummer av Kyrk-Filip. Lycka till!

Vinnare Korsord nr 4 2020:

Lena Edberg, Filipstad
Vera Eriksson, Lesjöfors
Margaretha Frankén, Filipstad

Grattis till vinsten!

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Telefon: _____

Till min syster

av Dan Andersson

*Nu spelar vårens ljumma vind i myrens gula starr,
och sakta stiga sagorna kring ön i Berga fors.
Förlåt ett stänk av bitter fröjd, en visa till gitarr,
det starka oss till läkedom likt strandens unga pors.*

*En sång till dej, min syster, när all marken väntar vår!
Luossas ljunghed surrar yr av vind och vilda bin.
Där lärde vi oss tunga steg i våra yngsta år,
och ingen vet hur djupt vi drack vår barndoms beska vin.*

*Men härlig, härlig våren kom vart år i rosor klädd,
fast sorgens skymning sökte oss och blekte kindens färg.
En dag på knä för Konungen, en natt för skuggan rädd,
och sedan drack du salighet ur flod och fjäll och berg.*

*Kom ut, när stormen viner vild i apel, pil och hägg!
Se, vårens himlar brinna till Guds och stjärnors lov!
Och när du sövts till drömmar av resedan vid din vägg,
all ängens rosor ropa, kom ut till oss och sov!*

”Men härlig, härlig våren kom vart år i rosor klädd”. Det kommer alltid en vår efter mörk vinter, efter dystra coronatider, och förhoppningsvis efter den klimatkris, som faktiskt är ett allvarigare hot mot vår överlevnad än Covid 19.

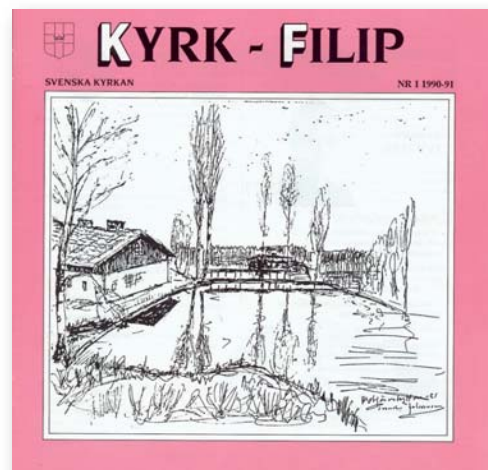
Några gånger har jag uppträtt på kvinno-fängelset Hinseberg. När jag sjungit och berättat om ”Till min syster” har flickorna där lyssnat stilla och tankfullt.

Kanske orden ”där lärde vi oss tunga steg i våra yngsta år” träffat dem. Vi kan

fördöma handlingen, men inte människan; ”ingen vet hur djupt vi drack vår barndoms beska vin”.

Dan Andersson skrev dikt och melodi som födelsedagspresent till sin syster Anna i maj 1917 när hon fyllde 18 år. Dikten kom samma år att ingå i ”Svarta ballader”.

Bosse Landberg

Kyrk-Filip för 30 år sedan

Vissångaren och berättaren Gunde Johansson medverkade som gästskribent i nummer 1 1991. I ”Brev från hyttan” rapporterade han lyriskt från sin horisont i Motjärnshyttan, och exklusivt för Kyrk-Filip levererade han ett par egna teckningar. Artikeln avslutade han uppmanande: ”Låt oss se och begrunda, och låt oss få behålla våra utbyars paradis. Bevara dem från uthuggning, förgiftning och ödeläggelse”.

Kyrkans Öppet hus-grupper i Forshyttan och Skåltjärn kunde konstatera att verksamheten slagit väl ut, mycket tack vare inflyttade barnfamiljer och en allmän förnyring i byarna. ”Såväl föräldrar som små och stora barn och även tonåringar träffas och trivs tillsammans i en stimulerande miljö.”

Ulf Tellin hade anställts som ny kantor i Brattfors och Nordmark.

Svenska kyrkan

FILIPSTADS FÖRSAMLING

Behöver du komma i kontakt med kyrkan i något ärende? Här hittar du våra aktuella telefonnummer och adresser

FILIPSTADS FÖRSAMLING

Box 16, 682 21 Filipstad

FILIPSTAD

Församlingsexpedition

Kyrkans Hus, Kyrkogatan 2
Telefon- och öppettid tisdag-fredag 9.30-12 0590-187 50
Fax 0590-150 22
E-post: filipstads.forsamling@svenskakyrkan.se
Kyrkoherde Paul Henriksson 0590-187 61
Komminister Per Saxholm 0590-187 67
Komminister Arthur Porsche 0590-187 53
Kyrkobokföring 0590-187 51
Sverigefinsk verksamhet
Merja Piispanen 0586-688 30
Diakonissa Anette Bäck Davidsson 0590-187 60
Organist Johnny Larsson 0590-187 52
Vik organist Kerstin Chrunak 0590-187 52
Ungdomsledare Sussi Nilsson 0590-187 59
Barntimmeledare Helena Nordh 0590-187 54
Köket, Kyrkans hus 0590-187 64
Husmor Anette Dahlberg Mella 0590-320 76
Kyrkvaktmästare Thomas Nilsson 0590-107 75
Skavnäsets kapell, tel och fax 0590-213 22

BRATTFORS

Kantor Katre Lehtsaar-Helmersson 0590-187 68
Kyrkvaktmästare 0590-401 31
Övrigt se Filipstad

NORDMARK

Församlingshem, tel och fax 0590-503 70
Kyrkvaktmästare Marina Max 0590-501 90
Övrigt se Brattfors

NYKROPPA

Församlingsärenden hänvisas till Filipstad 0590-187 50
Kyrkvaktmästare Patrik Lundberg 0590-413 40
Sockenstugan, köket 0590-419 16
Övrigt se Filipstad

LESJÖFORS

Församlingsexpedition

Piltorpsvägen 4, 680 96 Lesjöfors
Telefon- och öppettid, tisdagar 10-12 0590-300 86
Fax 0590-301 40
Kantor Clas Andersson 0590-187 55
Kyrkvaktmästare Jonny Olsson 0590-300 37
Övrigt se Filipstad

RÄMMEN

Kyrkvaktmästare Jan Boork 0590-187 66
Övrigt se Lesjöfors

GÅSBORN

Kyrkvaktmästare Ylwa Bjur 0590-230 29
Övrigt se Lesjöfors

Kyrkoförvaltning

Ekonomiassistent 0590-187 56
Kyrkobokföringsassistent 0590-187 65

Kyrkogårdsförvaltning

Axelsvik, Östra begravningsplatsen
Expedition tfn-tid måndag-fredag 10-12 0590-102 54
Kyrkogårdsföreståndare Eije Wigh 0590-187 71
Arbetsledare Magnus Henriksson 0590-187 72
Trons kapell, krematoriet, fax 0590-128 75
Krematorievaktmästare Sandra Henriksson 0590-128 78

Kyrkofullmäktige och kyrkoråd

Ordförande kyrkofullmäktige Sune Frisk 070-322 62 53
Ordförande kyrkorådet Leif Holmgren 070-340 78 73

Besök vår hemsida på nätet
www.svenskakyrkan.se/filipstad
Vi finns även på Facebook!